

**Наука III тисячоліття:
пошуки, проблеми, перспективи розвитку**

Матеріали

II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(25-26 квітня 2018 року)

Рада молодих учених
Бердянського державного педагогічного університету

Бердянськ, 2018

інвалідизованої частки молоді студентського віку до соціуму, особливо на інституціональному рівні;

- детермінованою державним законодавством необхідністю поширення інклюзивної освіти та недостатнім рівнем можливостей системи освіти з її традиційною спрямованістю на надання диференційованих освітніх послуг молоді з нормальним рівнем здоров'я та з особливими потребами;

- потребою молоді людини в духовному становленні та недостатнім орієнтуванням закладів освіти на соціальне виховання особистості з інвалідністю;

- необхідністю створення системи безперервної соціально-педагогічної підтримки людей цієї категорії, у якій заклади освіти є важливою ланкою, та неготовністю закладів, зокрема вищої освіти, громадських організацій та реабілітаційних установ до інтеграції зусиль у цьому напрямі.

Стратегія розвитку національної системи освіти повинна здійснюватися у контексті сучасних інтеграційних і глобалізаційних процесів та відповідати вимогам переходу до постіндустріальної цивілізації, що забезпечить розвиток України в XXI ст., інтегрування національної системи освіти до європейського і світового освітнього простору. Одним із напрямів реалізації цієї стратегії повинна бути належним чином організована та втілена у практику інклюзивна освіта, яка в Україні повинна співіснувати із загальною та спеціальною.

ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Тургенева А.О., канд. пед. н., доцент;

Шалупня Є.О., студент

Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ, Україна

Складна соціально-політична та економічна ситуація в Україні впливає на абітурієнтів та їх батьків, приводить до невизначеності та розгубленості. Це змушує з нової точки зору поглянути на організацію та проведення профорієнтаційної роботи з учнями закладів загальної середньої освіти. Випускники повинні володіти не тільки комплексом необхідних знань, умінь та навичок, а й багатьма особистісними якостями, що дозволило б їм бути конкурентоспроможними, реалізувати себе в професійному та соціальному плані. Велика відмінність сучасного розуміння профорієнтаційної роботи полягає в її націленості не тільки на вибір конкретної професії кожним учнем, а й на формування моральних якостей учнів, що дозволяють здійснювати свідомий, самостійний професійний вибір і головне – бути відповідальними за нього.

Мета дослідження: проаналізувати форми та методи профорієнтаційної роботи закладів освіти та дослідити їх вплив на професійну визначеність майбутніх абітурієнтів на сучасному етапі.

Проблематику методів та форм профорієнтаційної роботи в закладах освіти досліджували: В. Ярошенко, Д. Закатнов, А. Кобилін, Р. Григорович, Н. Побирченко, М. Вождай, О. Пономаренко та інші.

У Положенні про організацію професійної орієнтації населення визначено наступні завдання профорієнтаційної роботи: отримання несуперечливих даних про переваги, схильності й можливості учнів для поділу їх за профілями навчання; забезпечення широкого діапазону варіативності профільного навчання за рахунок комплексних і нетрадиційних форм і методів, що застосовуються на уроках і у виховній роботі закладу; вироблення гнучкої системи співробітництва старшої ланки школи з установами позашкільної та професійної освіти, а також з підприємствами міста [2, с. 278].

Одне з основних завдань професійної спрямованості полягає у правильному, усвідомленому виборі професії учнями, які закінчують заклад загальної середньої освіти, у відповідності зі своїми схильностями і здібностями.

Дослідниця О. Пряжнікова виділяє такі групи методів профорієнтації: інформаційно-довідкові, просвітницькі; професійної психодіагностики; морально-емоційної підтримки; допомоги у конкретному виборі та прийнятті рішення [1, с. 178].

У Бердянському державному педагогічному університеті (БДПУ) працює навчальна психолого-консультативна лабораторія, одним з видів її діяльності є профорієнтаційна робота зі студентами БДПУ та випускниками шкіл. У лабораторії проводяться профорієнтаційна діагностика, консультації, тренінги із самовизначення випускників та батьківський всеобуч. Методи професійної психодіагностики є важливими, оскільки сприяють визначенню майбутньої професії учнів відповідно їх нахилам.

З метою виокремлення ефективних методів та форм профорієнтаційної роботи в закладах освіти нами було проведено дослідження за допомогою анкетування. Респондентами виступили 173 учня закладів загальної середньої освіти міста Енергодар Запорізької області та 100 студентів першого курсу факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти БДПУ.

Запропонована респондентам анкета включала такі запитання:

1. Звідки Ви отримали інформацію про заклад вищої освіти, до якого збираєтесь поступити (вступили) після закінчення школи?
2. Чому саме цей заклад Ви обрали?
3. Яка форма профорієнтаційної роботи найбільше вплинула на Ваш вибір?

Аналізуючи результати дослідження, можна констатувати той факт, що 41,4% респондентів спиралися при виборі вишу на великий життєвий досвід своїх батьків, це зумовлено тим, що ціннісний орієнтир у випускників спрямований на значущу роль сім'ї. Також 25,9% респондентів указали, що у питанні, до якого закладу їм вступати, спираються на власне рішення. Важливу роль в обранні та отриманні інформації про заклад вищої освіти в учнів відіграє Інтернет та соціальні мережі – 22,7%, бесіди з класними керівниками та вчителями – 10% респондентів.

Треба підкреслити те, що одним з головних критеріїв обрання закладу є престижність вишу та відгуки студентів, які там уже навчаються – 25,3%. Також

майбутні абітурієнти, а саме 22,7%, звертають увагу на місце розташування закладу вищої освіти (бажано недалеко від домівки), демократичну платню за навчання – 23,1%.

Вибіркові бесіди з майбутніми студентами показали, що можливість особисто поспілкуватися з представником закладу вищої освіти, поставити додаткові запитання щодо спеціальності, можливості варіантів працевлаштування, умов проживання, побачити на власні очі гуртожиток, аудиторії, лабораторії та ін. – це допомога у конкретному виборі та прийнятті рішення. Невеликий відсоток респондентів обрали розповсюдження рекламних буклетів як окрему форму профорієнтаційної роботи в закладах освіти.

Отже, для успішного професійного самовизначення молодої людини, профорієнтаційна робота повинна проводитися комплексно з безпосереднім урахуванням вікових і особистісних особливостей, що в свою чергу вплине на правильний вибір, а в майбутньому – на моральне задоволення особистості від професійної діяльності.

Література

1. Пряжникова Е. Ю. Профорієнтація : [учебн. пособ. для студ. высш. уч. завед.] / Е. Ю. Пряжникова, Н. С. Пряжников. 2-е изд. [Електронний ресурс] : – Режим доступу: <http://mir.zavantag.com/psihologiya/11008/index.html?page=20>. – 183 с.
2. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. [2-ге вид., випр., доп.]. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2007. – 560 с.
3. Кучерявий О. Г. Педагогіка : особистісно-розвивальні аспекти : [навчальний посібник] / О. Г. Кучерявий. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2014. – С. 250-254.

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНЯ

Турчин Т.М., докт. пед. наук, проф.;

Григорян К.М., магістрантка I курсу факультету психології та соціальної роботи
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, м. Ніжин, Україна

Мовленнево-комунікативна компетентність є структурним складником ключової комунікативної компетентності і визначається як багатоступенева здатність людини до продукування мовлення, його осмислення й сприйняття, що ґрунтується на володінні усіма видами мовленневої діяльності [5].

Проблему формування мовленнево-комунікативної компетентності учнів на різних вікових етапах їх розвитку вирішували у своїх дослідженнях педагоги, лінгводидакти, методисти (Ф. Бацевич, Я. Богуш, Н. Бондаренко, О. Горошкіна, О. Драйцев, Д. Ізаренков, С. Караман, Л. Мамчур, А. Матюшкін, Л. Мацько, М. Пентилюк, О. Семенов, Т. Симоненко, А. Фасоля та багато ін.).